

Китоби Дониёл — Яксаду панҷоҳу чорум

Фаҳмиши рӯёи охирини Дониёл: аҳамияти Белтешатсар ва ошкоршавии нубувват

Jeff Pippenger

2024-03-23

Рӯёи охирини Дониёл аз се боби охирин иборат аст. Боби аввали он бобҳо, ҳамчунин боби охирини он се боб, таҷрибаи Дониёлро муайян мекунад, ва боби миёна таърихи нубуввати муайян мекунад, ки ба бархостан ва сукути ниҳони подшоҳи қалбакии шимол муроҷиат мекунад. Боби аввал монанди боби охир аст, ва боби миёна исёни подшоҳи қалбакии шимолро ифода менамояд. Рӯёи охирини Дониёл, яъне рӯёи дарёи Хиддакал, муҳри Алфа ва Омегаро, ки Ҳақиқат аст, бар худ дорад. Ҳангоме ки мо ба баррасии рӯёи охирини Дониёл оғоз мекунем, аз ояти якум оғоз хоҳем кард.

Дар соли сеюми Куруш, подшоҳи Форс, чизе бар Дониёл, ки номи ӯ Белтешасар хонда мешуд, ошкор карда шуд; ва он чиз рост буд, вале муддати муқарраршуда дароз буд; ва ӯ он чизро дарк кард ва рӯёро фаҳмид. Дониёл 10:1.

Якчанд ҳақиқат дар ин оят фаро гирифта шудаанд. Нахустинашон номи Дониёл — «Белтешасар» — аст.

Ва сарвари ҳочасароён ба онҳо номҳо гузошт: ба Дониёл номи Белтешасарро дод; ба Ҳананё — Шадрак; ба Мишоил — Мишак; ва ба Азарё — Абед-Начо. Дониёл 1:7.

Дар боби якум ба Дониёл номи «Белтешатсар» дода шуд, ва то ҳангоме ки рӯёи охирини ӯ муаррифӣ мегардад, ӯ дигар ҳеҷ гоҳ ҳамчун «Белтешатсар» шинохта намешавад. Пас, Белтешатсар номи ӯ дар шаҳодати аввалин ва охирини ўст. Тағйир ёфтани ном дар нубувват рамзи муносибати аҳдӣ миёни Худо ва қавми Ёро ифода мекунад. Вақте ки Худованд бо Аброр ва Сорой аҳд баст, Ё номҳои онҳоро ба Иброҳим ва Соро иваз намуд. Ё номи Яқубро ба Исроил иваз кард, ва ваъда медиҳад, ки ба қавми аҳди Худ дар рӯзҳои охир номи навеста дод.

Ба хотири Сион ман хомӯш нахоҳам монд, ва ба хотири Ерусалим ором нахоҳам гирифт, то даме ки адолати он мисли равшанӣ падида ояд, ва наҷоти он мисли чароғе ки месӯзад. Ва халқҳо адолати туро хоҳанд дид, ва ҳамаи подшоҳон ҷалоли туро; ва туро ба номи навеста хонд, ки даҳони Худованд онро хоҳад номид. Ишаё 61:1, 2.

Ба филаделфиён, ки ҳамон яксаду чилу чаҳор ҳазор нафари рӯзҳои охир мебошанд, Ё низ ин ваъдаро медиҳад.

Ҳар кӣ ғолиб ояд, ўро сутуне дар маъбади Худои Худ хоҳам гардонид, ва ӯ дигар ҳаргиз аз он ҷо берун нахоҳад рафт; ва бар ӯ номи Худои Худ, ва номи шаҳри Худои Худ, яъне Ерусалими нав, ки аз осмон аз ҷониби Худои Худ нозил мешавад, хоҳам навишт; ва бар ӯ номи нави Худро хоҳам навишт. Ҳар кӣ гӯш дорад, бишнавад, ки Рӯҳ ба калисоҳо ҷӣ

мегӯяд. Ваҳй 3:12, 13.

Паёмбарон қавми Худоро дар рӯзҳои охир тасвир менамоянд, ва бар ҳилофи Иброҳим, Соро ва Исроил, маъноӣ дақиқи номи Белташасар маълум нест. Номе, ки Худо ба қавми рӯзҳои охири Худ медиҳад, то муносибати аҳди Худро муаррифӣ намояд, то замоне ки ӯ он номро ба онҳо медиҳад, номе номаълум аст. Номи Белташасар Дониёлро ҳамчун қавми аҳди Худ аз Филадельфия дар рӯзҳои охир муайян мекунад, аммо ҳуди номи воқеӣ то вақти муҳр задан пинҳон аст, зеро он ном бар пешониҳои онҳо навишта шудааст, ки ҳамон ҷо муҳр низ навишта мешавад.

Ва назар андохтам, ва инак, Барра бар кӯҳи Сион истода буд, ва бо ӯ яксаду чилу чор ҳазор нафар буданд, ки номи Падари ӯ бар пешониҳояшон навишта шуда буд. Ваҳй 14:1.

Дониёл дар боби якум Белтешасар номида мешавад ва сипас дар боби даҳум низ, ва ба ин васила худро ҳамчун рамзи ҳаракати фариштаи аввал ва ҳаракати фариштаи сеюм муаррифӣ менамояд; зеро боби якум паёми фариштаи аввалро ифода мекунад, чунон ки пештар дар мақолаҳои қаблӣ ба таври муфассал муайян карда шуда буд. Аз ин рӯ, боби даҳум ҳаракати фариштаи сеюм ва қавми аҳди рӯзҳои охирро ифода мекунад. Пас ин оят Белтешасарро ҳамчун рамзи онҳое муайян мекунад, ки афзоиши донишero, ки дар ҳаракати ислоҳоте, ки соли 1989 оғоз ёфт, кушода карда шуд, мефаҳманд. Ин бо таъкиде, ки бар он чи Дониёл (Белтешасар) медонист, гузошта шудааст, ифода мегардад.

Дониёл ҳамчун касе шинохта мешавад, ки «он чизро» медонист, ки «ба Дониёл ошкор карда шуд», «ва он чиз ҳақ буд, вале вақти муқарраршуда дароз буд; ва ӯ он чизро фаҳмид, ва рӯёро дарк кард». Дониёл «он чизро» фаҳмид, ва ҳамчунин «рӯёро». Вожаи ибронии «dabar» дар ин оят ба «чиз» тарҷума шудааст, ва маъноӣ он «қалима» аст. Аз лиҳози нубувватӣ, «қалима» ҳам рӯёи «ҳафт замон»-ро ифода мекунад, ва ҳамчунин Масеҳро, ки ӯ Қалом аст. Ҳам «ҳафт замон» ва ҳам Масеҳ ҳамон Санганд, ки бинокорон рад карданд, ва Дониёл қавмеро намоёндагӣ мекунад, ки ҳар ду унсури рамзии Қаломро мефаҳманд.

Дар боби нӯҳи Дониёл, ояти бисту сеюм, мо яке аз муҳимтарин оятҳоро меёбем, ки бо пешгӯиҳои замони ду ҳазору сесад сол ва ду ҳазору панҷсаду бист сол алоқаманд аст; пешгӯиҳое, ки бо саволи Дониёл боби ҳаштум, ояти сездарум, ва ҷавоби он дар ояти чордарум ифода ёфтаанд. Савол чунин мепурсад: «Рӯёи “chazon”, ки поймол шудани муқаддасгоҳ ва лашкарро, ки нахуст аз ҷониби бутпарастӣ ва сипас аз ҷониби папагарӣ ба анҷом расонда шуд, муайян месозад, то кай давом хоҳад кард?» Ин поймолшавӣ ду ҳазору панҷсаду бист сол идома ёфт, дар иҷрои «ҳафт замон»-и Ибодат 26.

Ҷавоби саволи ояти сездарум ин буд: то ду ҳазору сесад сол, пас он гоҳ маъбаде, ки поймол гардидааст, пок карда хоҳад шуд; ва рӯёи «magen»-и ду ҳазору сесад сол ин ду пешгӯии замони ба ҳам мепайвандад, ва дар ояти бисту сеюми Дониёл нӯҳ, Ҷабраил Дониёлро роҳнамоӣ мекунад, то робитаи миёни ин ду рӯёро дарк намояд.

Дар ибтидои илтиҷоҳои ту амр содир гардид, ва ман омадаам, то онро ба ту ошкор созам; зеро ту бисёр маҳбуб ҳастӣ; бинобар ин, ин каломро дарёб ва рӯёро мулоҳиза нам. Дониёл 9:23.

Калимае, ки дар оят ҳам ба «бифаҳм» ва ҳам ба «андеша кун» тарҷума шудааст, калимаи ибронии «biyn» аст, ва маънояш «дар зехн чудо кардан» мебошад. Ҷабраил ба Дониёл мефаҳмонад, ки миёни «амр» ва «руъё» дар зехни худ чудой гузорад. «Рӯъё» дар ин оят калимаи ибронии «march» аст, ва он руъёи ду ҳазору сесад солро ифода мекунад, ки 22 октябри соли 1844 ба анҷом расид. Калимаи иброние, ки ба «амр» тарҷума шудааст, ҳамон калимаест, ки дар ояти якуми боби даҳум ба «чиз» тарҷума шудааст. Он калимаи ибронии «dabar» аст, ва он руъёи ду ҳазору панҷсаду бист солро ифода мекунад, ки он низ 22 октябри соли 1844 ба анҷом расид.

Дар ояти якуми боби даҳум, ҳалқи аҳди Худо дар рӯзҳои охир бо Белташасар намоёндагӣ шудаанд, ва онҳо афзоиши донишero, ки дар вақти анҷом дар соли 1989 фаро расид, дарк карданд; ва ин ба онҳо имкон дод, ки пайванди ду рӯёро бифаҳманд, ки миллериён дар ҳаракати фариштаи аввал онро танҳо ба таври қисман дарк карда буданд. Дар оят, рӯёе, ки ҳамчун «чиз» намоёнда шудааст, ҳамчун дарозтарин аз он ду нубувват муайян карда мешавад, зеро Дониёл, дар миёни ду ишора дар оят ба «чиз», вақти барои «чиз» (dabar) таъйиншударо нисбат ба рӯё (march) «дароз» муайян мекунад.

Дар соли сеюми Куруш, подшоҳи Форс, бар Дониёл, ки номаш Балтасар хонда мешуд, чизе ошкор карда шуд; ва он чиз рост буд, аммо замони муайяншуда дароз буд; ва ӯ он чизро дарк кард, ва рӯёро фаҳмид. Дониёл 10:1.

Ҳақиқати нозуке, ки «ҳафт замон» дарозтарин пешгӯии замонӣ мебошад, ки миллериён онро эълон карда буданд, аз ҷониби адвентизми Лаодикия, бар асоси порчае ки онро ба ҳалокати худ таҳриф мекунанд, инкор карда мешавад. Бо рад кардани «ҳафт замон» дар исёни соли 1863, онҳо робитаи миёни он ду пешгӯиро намебинанд ва танҳо метавонанд, ё танҳо меҳоянд, ки порчаи баъдиро ҳамчун муайянкунандаи ду ҳазору сесад сол бубинанд.

«Таҷрибаи шогирдоне, ки дар омадани аввали Масеҳ “Инчили Малакути Худо”-ро мавъиза мекарданд, мутобиқи худро дар таҷрибаи онҳое дошт, ки паёми омадани дуёми Ҷро эълон менамуданд. Чунон ки шогирдон берун рафта, мавъиза мекарданд: “Замон ба камол расидааст, ва Малакути Худо наздик аст”, ҳамон тавр Миллер ва ҳамкорони ӯ эълон менамуданд, ки дарозтарин ва охирин давраи нубувватие, ки дар Китоби Муқаддас нишон дода шудааст, қариб буд ба анҷом расад, ки доварӣ наздик аст ва Малакути абадӣ бояд барпо гардад. Мавъизаи шогирдон дар бораи вақт бар асоси ҳафтод ҳафтаи Дониёл 9 буд. Паёме, ки Миллер ва ҳамкорони ӯ доданд, анҷоми 2300 шабонарӯзи Дониёл 8:14-ро эълон мекард, ки ҳафтод ҳафта қисми он аст. Мавъизаи ҳар ду бар таҳаққуқи қисмати гуногуне аз ҳамон давраи бузурги нубувватӣ асос ёфта буд». «Ҷанҷоли Бузург», 351.

Мантики ботинии ин порчаи охиринро аз назар дур надоред. Адвентизми Лоадикиявӣ ба ҷаҳон таълим намедихад, ки миллериён гумон доштанд, ки мақдасе, ки бояд пок карда

шавад, мақдаси осмонӣ буд, зеро онҳо, ва ҳар касе ки бихоҳад ба сабти таърихӣ назар андозад, медонанд, ки миллериён бовар доштанд, ки мақдасе, ки бояд пок карда шавад, замин буд. Он порчае, ки Адвентизми Лоадиқиявӣ онро барои ҳалокати худ таҳриф мекунад, ин аст: «Пас Миллер ва ҳамроҳонаш эълон карданд, ки тӯлонитарин ва охирин давраи нубувватие, ки дар Китоби Муқаддас ба назар оварда шудааст, наздик буд ба поён расад», ки онҳо пофишорӣ мекунанд, ҳамон ду ҳазору сесад соли Дониёл боби ҳашт, ояти чордаҳ аст.

Китобҳои таърихи ҳуди адвентизм муайян мекунанд, ки ҳамаи сесад воизи миллерӣ дар мавъизаҳои худ аз чадвали пешоҳангии соли 1843 истифода мебарданд; ва дар он чадвал, инчунин дар бокии шаҳодати таърихӣ, ба равшании комил маълум аст, ки «ҳафт замон» (ду ҳазору панҷсад бист сол) ҳамон нубуввате буд, ки онҳо онро «дарозтарин ва охирин давраи нубувватӣ» медонистанд, ки «наздик буд ба анҷом расад». Ба сабаби исёни худ дар соли 1863, вақте ки санги асосии «ҳафт замон»-ро рад карданд, онҳо акнун кӯр-кӯрона исрор меварзанд, ки Хоҳар Уайт дар порчаи китоби «Муборизаи Бузург» таърихи муқарраршударо аз нав менависад.

Дар ояти якуми боби даҳуми Дониёл, Белташасар қавми Худоро дар айёми охир ифода мекунад, ва онҳо ҳам савол ва ҳам ҷавоби Дониёл боби ҳашт, оятҳои сздаҳ ва чордаҳро мефаҳманд, ки хоҳар Уайт онҳоро ҳамчун таҳкурсеӣ ва сутуни марказии имони Адвентистӣ муайян мекунад. Тасвире, ки Дониёл дар он оят намояндагӣ мекунад, фарқиятеро миёни қавми аҳдии Худо дар айёми охир ва Адвентизми Лоудиқия нишон медиҳад, зеро онҳо касоне ҳастанд, ки афзоиши донишро дар соли 1989 мефаҳманд.

Дар соли сеюми Куруш, подшоҳи Форс, каломе бар Дониёл, ки номаш Белтешатсар хонда мешуд, ошкор гардид; ва он калом рост буд, вале вақти муқарраршуда дароз буд; ва ӯ он каломро фаҳмид, ва рӯёро дарк намуд. Дониёл 10:1.

Ояти аввал оғози рӯёест, ки назди дарёи Ҳиддукил дода шудааст ва дар боби дувоздаҳум ба анҷом мерасад. Маҳз дар он ҷо мо кушода шудани китоби Дониёлро дар вақти поён меёбем; бинобар ин, тасвири он ки Дониёл ҳам «амр»-ро ва ҳам «рӯё»-ро мефаҳманд, бо онҳое пайванд дорад, ки мефаҳманд ва ҳамчун «хирадмандон» шинохта мешаванд, дар муқобили онҳое ки намефаҳманд ва ҳамчун «шарирон» шинохта мешаванд. Дар ояти даҳуми боби дувоздаҳум фарқияти миёни ин ду табақа нишон дода шудааст.

Бисёре пок хоҳанд шуд, ва сафед гардонда хоҳанд шуд, ва озмуда хоҳанд шуд; аммо шарирон шарорат хоҳанд кард; ва ҳеҷ яке аз шарирон нахоҳад фаҳмид; аммо доноён хоҳанд фаҳмид. Дониёл 12:10.

«Хирадмандон» мефаҳманд, ва шарирон намефаҳманд; ва калимае, ки ба «мефаҳманд» тарҷума шудааст, ҳамон калимаест, ки мо онро дар ояти бисту сеюми боби нӯҳ муайян карда будем. Ин калимаи ибронии «bîyn» аст, ки маънои ҷудо кардани чизеро дар зехн дорад. Шарирон афзоиши донишро намефаҳманд, зеро намехоҳанд он ҷудосозии зехнии ду рӯёро ба амал оваранд, ки ҳамон ҳақиқатҳое мебошанд, ки Белтешатсар дар ояти якум ҳамчун фаҳмандаи онҳо шинохта мешавад, вақте ки ӯ ба ҷойи Дониёл ҳамчун Белтешатсар

зикр мегардад. Дар ояти якум ӯ ҳамчун қавми аҳди Худо дар рӯзҳои охир шинохта мешавад, ва ӯ ҳамчун онҳое шинохта мешавад, ки он ду рӯйёро мефаҳманд, ки қавми Худо бояд байни онҳо фарқгузориҳои зехнӣ ба амал оваранд. Исо анҷоми чизеро бо оғози чизе нишон медиҳад, ва дар боби дувоздахум, хирадмандон онҳое мебошанд, ки пешгӯии ду ҳазору сесад сол ва робитаи бевоситаи онро бо пешгӯии замони «дарозтарин ва охири», ки ҳамаи он ду ҳазору панҷсаду бист сол аст, мефаҳманд.

Мо дар мақолаи навбатӣ омӯзиши худро дар бораи рӯйёи охири Дониёл идома хоҳем дод.

Қавми Ман аз набудани дониш набуд мегардад; зеро ту донишро рад кардаӣ, Ман низ туро рад хоҳам кард, то ки дигар барои Ман қохин набодӣ; азбаски ту шариаи Худон худро фаромӯш кардаӣ, Ман низ фарзандони туро фаромӯш хоҳам кард. Хушай 4:6.

Шумо низ, ҳамчун сангҳои зинда, бино карда мешавед, то хонаи рӯхонӣ ва қохинони муқаддас бошед, то қурбонии рӯхониро пешкаш намоед, ки ба Худо ба василаи Исои Масеҳ мақбуланд. Бинобар ин дар Навиштаҳо низ омадааст: «Инак, Ман дар Сион санги асосии гӯша, баргузида ва гаронбаҳоро мегузорам; ва ҳар кӣ ба Ӯ имон оварад, хичил нахоҳад шуд». Пас, барои шумо, ки имон доред, Ӯ гаронбаҳост; аммо барои нофармонон, «санге ки бинокорон рад карданд, ҳамаи санг сари гӯша гардид», ва «санги пешпо ва саҳраи васваса», яъне барои онҳое ки аз калом пешпо меҳӯранд ва нофармонанд; ба ҳамаи онҳо таъин шуда буданд. Аммо шумо насли баргузида, қохинони подшоҳона, миллати муқаддас, қавми хоси Худо ҳастед, то фазилатҳои Ӯро эълон намоед, ки шуморо аз торикӣ ба нури аҷоибӣ Худ хондааст: шумо, ки пештар қавм набудед, аммо ҳоло қавми Худо ҳастед; шумо, ки пештар марҳамат наёфта будед, аммо ҳоло марҳамат ёфтаед. 1 Петрус 2:5–10.

Ва пурсабрии Худованди моро наҷот бидонед; чунон ки бародари маҳбуби мо Павлус низ, мувофиқи ҳикмати ки ба ӯ дода шудааст, ба шумо навиштааст; ҳамчунин дар ҳамаи номаҳои худ, дар онҳо дар бораи ин чизҳо сухан ронда, ки дар миёни онҳо баъзе чизҳо душворфаҳманд, ва бесаводон ва ноустуворон онҳоро, ҳамчунон ки навиштаҳои дигари Муқаддасро низ, ба ҳалокати худ таҳриф мекунанд. Пас шумо, эй маҳбубон, азбаски инро пешакӣ медонед, эҳтиёт кунед, мабодо шумо низ, ба гумроҳии шарирон бурда шуда, аз устувории худ ғурӯ афтед. 2 Петрус 3:15–17.

Ин чизҳоро ба хоҳири онҳо бидеҳ, ва онҳоро ба ҳузури Худованд васият намо, ки дар бораи суханон ҷанҷол накунад, зеро ин ҳеҷ ғоидае надорад, балки барои ҳаробии шунавандагон аст. Қўшиш намо, ки худро назди Худо мақбул нишон диҳӣ, ҳамчун коргаре ки шармсор шуданаш лозим нест ва каломии ростиро дуруст баён мекунад. Аммо аз суханони палид ва беҳуда канорагирӣ кун, зеро онҳо ба бединитарии бештар меафзоянд. 2 Тимотиюс 2:14–16.